

Przypisy

- 1/ Suzanne Honoré: Le catalogage en France. International Cataloguing 1973 vol. 2 nr 3-5 /opracowanie tego artykułu p.t.: Problemy unifikacji przepisów katalogowania we Francji, w Biul. Bibl. Gł. UMCS 1974 R. 22 nr 3/4 s. 3-8./
- 2/ tamże
- 3/ informacje zaczerpnięte z art. Paule Salvan: L'École nationale supérieure de bibliothécaires de Paris. Bull. UNESCO Bibl. 1965 vol. 19 nr 4 s. 216-217.

TERESA BATORSKA

DO PARYŻA I Z POWROTEM PRZEZ 6 PAŃSTW I 8 GRANIC

Sprawozdanie z wycieczki turystycznej

T r a s a p o d r ó ż y /Wymieniam kraje i miejscowości zwiedzane, a rejestruję tylko zabytki oglądane w Paryżu; o miejscach czy obiektach widzianych z autokaru informuję: przejazd przez .../.

Dzień 1: JUGOSŁAWIA. Samolotem z Warszawy do Zagrzebia. Przejazd nowoczesną dzielnicą miasta. Lublana. Bled, Jezioro. Krańska Góra.
Dzień 2. Przejście graniczne Podkoren w górach Karawankach. AUSTRIA: Przejazd przełęczami Alp, doliną rzeki Drawy /Drau/ przez Villach, Spittal i Greifenburg, dalej od Lienzu nową autostradą tyrolską obok rzeki Izoli /Isel/. Przejazd 5 km Felbertauerntunnel mijając po zachodniej stronie szczyt Gross Glockner, postój. Przejazd przez Mittersill. Kitzbühel. Innsbruck. LIECHTENSTEIN: Vaduz. Dzień 3. Vaduz. SZWAJCARIA: Jezioro Walensee. Zurych. Ba-

zylea. Dzień 4. FRANCJA: Przejazd przez Belfort, Vesault, Langrea i Chaumont. Colombey-des-Deux-Eglises, grób Ch. de Gaulle'a. Przejazd przez Troyes i Sens /?/. Ogrody Fontainebleau. "Autostradą słońca" Paryż - Lyon przez bramę Orleańską /Porte d'Orléans/ do hotelu "Corona" w Paryżu przy ul. Rodier 4 między Operą a Montmartrem. Dni 5 - 7: Paryż. Zwiedzanie miasta głównie autokarem oraz pieszo - przy oglądaniu najbardziej znanych i cennych zabytków: plac i kolumna Vendôme, plac Concorde, katedra Notre Dame, pałac Inwalidów, wieża Eiffla - 1. piętro, plac Ch. de Gaulle /Etoile/, Champs-Élysées, Opera, plac Pigalle, wzgórze Montmartre - plac Tertre i bazylika Sacré-Coeur. Przejazd przez dzielnicę Défence. Wersal. Parly 2 - dzielnica mieszkaniowa bogaczy, luksusowy dom towarowy. Powrót przez Lasek Buleński. Luwr. Spektakl w Folies-Bergères.

Wolny czas przeznaczono głównie na indywidualne obejrzenie poloników. Część osób pojechała na cmentarz Père-Lachaise. Wybrałam samotną wędrowkę pieszo, autobusem miejskim i metrem do Dzielnicy Łacińskiej i na Wyspę Saint-Louis. Po drodze księgarnie polskie przy ul. Drouot 25 i Bd Saint-Germain. Kościoły - miejsca kultu emigracji polskiej: Saint-Germain-de-Près z nagrobkiem Jana Kazimierza oraz Saint-Severin z obrazem Matki Boskiej Ostrobramskiej, przywiezionym tu przez A. Towiańskiego. Rzut oka na Hotel Lambert od strony mostu i z bramy na podwórze; dalej nie wolno - własność prywatna! Biblioteka Polska przy quai d'Orléans 6. Na ścianie małego podwórza marmurowe tablice jej fundatorów, m.in. Wł. Mickiewicza oraz miast polskich, jak Łódź, Poznań. Biblioteka ma ok. 150 tys. zbiorów i zatrudnia 10 osób. Na parterze duża ciemna pracownia, pełna czasopism /cała sterta "Dislegu"/ oraz widniejsza, bo od strony Sekwany, czytelnia na ok.

30 miejsc. Na I piętrze 3 pokoiki Muzeum A. Mickiewicza: biurko poety z poplamionym bibularzem, rękopisy "Romantyczności", "Dziadów" i in., dużo informacji prasowych o Legionie Mickiewicza i życiu emigracji polskiej. Na II piętrze od strony Sekwany sala posiedzeń Towarzystwa Historyczno - Literackiego z portretami założycieli biblioteki. Obok salonik F. Chopina: odlew ręki i maska pośmiertna, pukiel włosów, dużo nut, wysoki fotel, który stał u wężłowia umierającego Chopina, 2 portrety. Dalej sala obrazów Teofila Antoniego Kwiatkowskiego, głównie portretów Chopina. Mała sala mieszcząca wystawę o historii biblioteki i Wyspy Św. Ludwika. Po drugiej stronie Sekwany stoiska bukinistów. Późnym wieczorem w małej grupie spacer Polami Ślizejskimi i ciekawszymi ulicami miasta.

Dzień 8. Przejazd odcinkiem autostrady Paryż - Lyon. Dijon - "mały Paryż". Przejazd przez Auxonne, Dôle. Przekroczenie granicy pod pasem startowym lotniska francusko - szwajcarskiego w Ferney-Voltaire. SZWAJCARIA: Genewa, jezioro Lemán. Dzień 9. Genewa. FRANCJA: Chamonix-Mont-Blanc. Kolejką linową na lodowiec mer de Glace. Przejazd 11 km tunelem pod Mont Blanc. WŁOCHY: Courmayeur. Przejazd doliną rzeki Aosty. Mediclan. Garda, jezioro /Lago di Garda/. Dzień 10. Werona. Padwa. Wenecja, przejażdżki vaporetto o zachodzie słońca i nocą po Canale Grande. Dzień 11. Wenecja. JUGOSŁAWIA: Portoroż /Portorose/, pobyt w Grand Hotel Palace. Dni 12 i 13. Portoroż, wypoczynek nad Adriatykiem. Wycieczki do miejscowości Piran /Pirano/ i Koper /Capodistria/. Dzień 14. Portoroż. Groty w Postojnej. Przejazd przez Lublanę i nocleg na przedmieściu Zagrzebia. Dzień 15. Przejazd ulicami starego Zagrzebia. Samolotem do Warszawy.

O g ó l n e u w a g i o w y c i e c z c e. Organizatorami wycieczki od 11 do 25 czerwca 1977 r. były instytucje turystyczne: polski "Sports-Tourist" i jugosłowiański "Kompas". "Program 84" wycieczki projektował Svetozar Graovac. Dzięki oparciu o gościnnny kraj jugosłowiański wycieczka mogła być nieco dłuższa, z bogatszym programem, raczej nietypową dla Polaków trasą i stosunkowo niedroga /25 tys. zł + opłaty paszportowe + 2 tys. zł kieszonkowego na wymianę tranzytową; podczas gdy ośmioldniowa wycieczka "Orbisu" samolotem do Paryża kosztowała ponad 21 tys. zł/.

W wycieczce brało udział, poza obsługą techniczną i pilotażem, 30 osób z różnych stron Polski. Skład osobowy wycieczki był mniej więcej wyrównany pod względem wieku i wykształcenia. Grupa miała "zacięcie" i zamiłowania turystyczne, była także zdyscyplinowana i punktualna.

W skutecznym pielęgnowaniu i utrzymaniu do końca tych przedmiotów, niezbędnych w czasie każdego wyjazdu turystyczno - krajoznawczego, współpracował aktywnie z uczestnikami odpowiedzialny przewodnik Jugosłowianin, Svetozar Graovac. Jest to popularny pilot - przewodnik, znany nie tylko w Polsce ale i w innych krajach, doskonały znawca realiów życia i zabytków sztuki krajów zachodnich, "kopalnia wiadomości" o Polsce.

Znajomość trasy przez przewodnika, nienaganna organizacja, sprawność kierowcy, wygodny autokar, dobre warunki hotelowe, zdrowe i smaczne wyżywienie oraz wspaniała pogoda sprawiły, że uczestnicy wycieczki zachowali do końca dobrą kondycję i mogli w pełni korzystać z bogatego programu impresy a nawet go powiększyć /m. in. poza planem były ogrody Fontainebleau i Padwa/.

Otrzymaliśmy dużo folderów i planów. Informacje o krajach, przekazywane przez przewodnika w języku polskim, były różnorodne,

dotyczyły bowiem nie tylko ich kultury i sztuki ale także geografii, przyrody, sytuacji gospodarczej i politycznej. Dzięki wiedzy przewodnika i zainteresowaniu uczestników wycieczka była nastawiona na polenika: w każdej niemal zwiedzanej miejscowości nasz pilot "Svetko" wskazywał na najdrobniejsze nawet okruchy polskości w oglądanych zabytkach jak również informował przy okazji mijanych krajów i miejscowości o ich historycznych i współczesnych powiązaniach z Polską i Polakami. Na ten temat odbywały się też konkursy w autokarze. Wypada tylko żałować, że z braku czasu i dewiz nie byliśmy w muzeum w Rapperswilu i nie objechali naokoło jeziora Lemana z drogimi sercu Polaków miastami Morges, Lozanną i Vevey.

Przejechanie autokarem ok. 4 tys. km trasy, często w trudnych warunkach wysokogórskich /m. in. jedyny w Europie zjazd 21° za Podkoren w Alpach austriackich, pokonany przez kierowcę autokaru na pierwszym biegu/ było też pokazem jazdy i prawdziwą atrakcją dla "samochodziarzy".

Od strony turystycznej obejrzenie bezpośrednio po sobie kilku krajów dało możliwość interesujących porównań ich przyrody, stanu gospodarczego, budownictwa i kultury. Ogólny zachwyt wzbudziły: ośnieżone Alpy i "czekoladowe" domki tyrolskie, malownicza dolina Aosty, "koronkowa" Wenecja i szokująca nowoczesnością architektura Jugosławii. Atrakcyjna i kształcąca wędrowka przekrojowa przez kilka państw i granic pozostanie na długo w pamięci uczestników.

W y k a z aktualnych p r z e w o d n i k ó w w języku polskim po omawianej trasie /w wyborze/:

1. Barbag Józef: "Iskier" przewodnik: panorama świata. Wwa, Iskry 1974, 356 s. il. mapki 16° /Krótkie charakterystyki krajów/.
2. "Iskier" przewodnik po stolicach świata. Z ros. przeł. J. Bar-

- bag i J. Keczy. Oprac. nauk. J. Barbag. Wwa, Iskry 1970, 444 s. il.
3. Terańska Teresa, Górkoł Andrzej: Europa za 100 dolarów. Wwa, Sport i Turyst. 1975, 272 s. mapki, plany 16° bibliogr. /Informacje o krajach i miejscowościach/.
 4. Skulska Wilhelmina: Szwajcaria. Mały przewodnik turystyczny, Wwa, Kraj. Ag. Wydaw. RSW "Prasa Książka Ruch" 1976, 72 s. il. mapa 8°.
 5. Paryż. Przewodnik po Paryżu. Tłum. Tadeusz Domański. Paris, Compagnie Nationale Air France 1962, 256 /8/ s. il. 16° /s. 9-175: omówienie zabytków w układzie alfabetycznym/.
 6. Winczakiewicz Jan: Polak zwiedza Paryż. Przewodnik. Przedm. J. P. Palewski. Wyd. 2. Paris, Księgarnia Polska 1974, 124 /8/ s. 16° + luź. wkładka: Paris plan metre - autobusy. /Poleonika paryskie/. 17 Ffr.
 7. Szalas Roman: Włochy. Mały przewodnik turystyczny. Wwa, Kraj Ag. Wydaw. RSW "Prasa Książka Ruch" 1975, 84 s. il. mapki, plan 8°.
 8. Bazylika świętego Antoniego /w Padwie/. Mały przewodnik. Padova, Messagere di S. Antonio /po 1970/, 31 s. il. plany 16°.
 9. Vsevelszkaja Svetlana: Wenecja. Przeł. z ros. Irena Dulewiczewa. Wwa, Wydawn. Art. i Film. 1975, 223 s. il. mapka 16° bibliogr. Artystyczne Stelice Świata.
 10. Zaremba Ewa: Przewodniki i informatory turystyczne - krajoznawcze w zbiorach Biblioteki Głównej UMCS wydane w latach 1970 - 1975. - Biuletyn Biblioteki Głównej UMCS w Lublinie 1975 nr 1/4 s. 43 - 79. /Przewodniki po Jugosławii: poz. 225 - 260, 262./